

Arany Korszak

A TENY A REMENY ES A MEG
GYÖZŐDESEN ALAPULÓ FOLYÓ-
IRAT

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1923. augusztus hó 26-én
II. Évfolyam * 17-ik szám.

Megjelenik havonta kétszer
Cluj—Kolozsváron, Strada
Nic. Filipescu 10. szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre - - - - - 75 Lei

Fél évre - - - - - 40 Lei

EGYESSZÁM ÁRA 3LEI

II. évfolyam. 1923. augusztus 26-én. 17-ik szám.

AZ „ARANYKORSZAK” TARTALMA:

VALLÁS ÉS FILOZOFIA

<i>A modern Babilon bukása</i>	253
<i>Világi jellem és világi szokások</i>	258
<i>Szeretet nélkül minden sivár</i>	258
<i>Különféle kegyelem</i>	258
<i>A szeretet kiterjedése és dallama</i>	258
<i>Nemeslelkűség és alázatosság</i>	259
<i>A kereszt útja</i>	259
<i>Adakozik, semmint elfogadni volna kész</i>	259

TÁRSADALOMTUDOMÁNY

<i>Séta a városban egy munkásasszonnyal</i>	254
<i>Kérdések és feleletek</i>	263

TUDOMÁNY ÉS FELFEDEZÉSEK

<i>Ki írta a Biblia teremtéstörténetét?</i>	255
<i>A szfina</i>	256
<i>Abidos-tábla</i>	257
<i>Az író-telefon</i>	262
<i>Amerikai négerek sajtója</i>	262
<i>Az olasz miniszterelnök felesége az idők jeleiről</i>	262

MŰVÉSZET ÉS IRODALOM

<i>Mi lesz velünk (vers)</i>	260
<i>Lehelj réám Uram (vers)</i>	253

VILÁGKRONIKA

<i>Készen van a török békeszerződés szövege</i>	263
<i>Feltalálták a cukorbeteg gyógyyszerét</i>	263
<i>Nemzetközi munkáskongresszus a Ruhr megszállás ellen</i>	263
<i>Hároméves eszperantista szerepe a temesvári kongresszuson</i>	263

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Megjelenik minden második vasárnap.
Strada N. Filipescu 10. — Telefon 4-46.

Szerkeszti *Faluvégi Dénes*

Előfizetési ára: egy évre 75 lei,

fél évre 40 lei,

Egyes szám ára 3 lei.

Csehszlovákiában egy évre 20 csokkor.

Levelezés és előfizetés e címre küldendő
Str. N. Filipescu 10. *„Aranykorszak”*

Cluj—Kolozsvár.

Aranukorszak

A TÉNY-, A REMÉNY- ÉS A MEGGYŐZŐDÉSEN ALAPULÓ FOLYÓIRAT

MEGJELENIK MINDEN MÁSODIK VASÁRNAP. * * * * *

I. Évfolyam.

1923. augusztus 26. vasárnap.

17. szám.

A MODERN BABILON BUKÁSA

BABILON az ókor egyik legpompásabb városa volt. Magas, erős fal vette körül, mely minden oldalán 22 km. volt. A város közepén folyt az Eufrát. Ezt a nagy várost a királyok szentélye szentélye előtt 538-ban Cirus perzsa király pusztította el. Izrael több prófétája jövendölte a város elesését, ezek közül Ésaías próféta a város meghódítójának a nevét is megnevezte, még pedig legalább százhusz évvel Cirus születése előtt. — Ésaías 45:1.

Az I. Jelenések könyve jóslásokat tartalmaz, amelyek az ellenjelképes Babilonnak a sorozatát előre leirták. (Jelenések 16:19; 17:5; 18:24) Ezt a Babilont egy olyan király fogja elhódítani, akinek a perzsa Cirus csak jelképe

Az I. Jelenések könyve jóslásokat tartalmaz, amelyek között a régi Babilon elesett, hogy megláthassuk, mit várunk a mi idők modern Babilonjának elesésénél. A következő kivonat az Enciklopédia Britanikából van véve.

Az utolsó babiloniai királynak, Nabonidnak az uralkodásáról és Babilonnak a perzsa által való elfoglalásáról most világos leírásunk van. Nabonidus Sipparban ütötte fel a táborát. Fia, valószínűleg Belsacar, más írók szerint a hadsereg főparancsnoka volt. Krisztus előtt 538-ban támadta meg Babilont. Juniuban Opis mellett vívtak a város ellen, amelyben a babiloniaiak legyőzetlenül, amely alkalommal mindjárt azután a város parát is bevette, az ellenség. Nabonidus Babilonba szökött, ahol Kobriás Kurdisztán helytartója vette üldözőbe. És 16-ikán a város nappal Sipara bevétele után, Cirus katonái harc nélkül vonultak be Babilonba. — A fentiekkel kimerítőbb tudósítás egy más író munkából, melynek címe: „Nagy Babilon hiroszalmi történetiróktól“, így hang-

szó, hogyhogy is küzdtek le azok a nehézségek, amelyek Babilon megközelítésének útjában állottak, tény az, hogy Cirus azokat

leküzdötte. A város közepén folyt az Eufrát. Ez a folyó, melyet annyi fáradsággal vezettek át, hogy a babiloniaiak védelmét, a kereskedelmet és a forgalmat szolgálja, most az ő romlásuk útjává lett.

Cirus, miután hadserege egy részét azon a két ponton hagyta, ahol a folyó a városba be és kifolyt, hadseregének többi részével a folyó felső részén helyezkedett el, ahol egy régi babiloniai királynő a folyó oldalán nagy medencéket csináltatott, hogy azok szükség esetén a megáradt folyót feltartsák.

E helyhez közel Cirus még egy medencét és még egy összekötő csatornát építtetett, mire aztán az Eufrát vizét annyira levezette, hogy a vizállás fél embernyivel is kisebb lett. Egy nagy babiloniai ünnep idején választotta, amikor a város egész lakossága dobzódott a mulatozásban. A perzsa csapatok, amelyek közel voltak a városhoz, meglesték az alkalmat és mindkét oldalról a folyó medrén át a városba hatoltak a perzsa katonák ki ellenállást. — V. ö. Dániel 5:1-30.

A perzsák legfőbb fegyvere volt az íj. Ezt különösen Jeremiás próféta említi (Jer. 50:29) „Az ellenséget nyílzáporral verték le és senki sem menekülhetett.“ (Enciklopédia Britanica).

Lássuk már most mennyire találunk ezek a dolgok a mi napjaink Babilonjára. Hogy a kinyilatkoztatásbeli leírás, a mai felületes, ugynevezett keresztyénségre vonatkozik, az kétségtelen. Egy ismert író és szónok részletesen tárgyalja ezt a dolgot és többek között ezeket mondja:

„Ésaías próféta 63-ik fejezetében (1-6 vers) a maga szempontjából leírja, hogy az evangéliumi korszak aratásának a végén egy hatalmas hóditó fog fellépni, aki hatalommal és erővel felruházva győzedelmesen nyargalt végig összes ellenségein azok vértől befecskenedezve. Azután felveti a kérdést, hogy ki ez a csodálatos idegen. „Ki az, aki Edom-

ből jön, Boczra-ból élénk vörös ruházatban, aki oly pompásan néz ki öltözetében, aki ereje nagyságában vonul át? Az Edom tudvalevőleg az a név, amelyet Ézsau-nak adtak, miután elsőszülöttségi jogát eladta Jákobnak. Ezt a nevet azután Ézsau utódai és azon ország is használta, ahol ezek laktak. (1 Mózes 25:30; 4 Mózes 20:18, 21; Jerem. 49:17) Tehát az „Edom” nevet jelképesen használják azok, akik abban az időben, amelyről a próféta beszél, eladták elsőszülöttségi jogukat, még pedig olyan árért, amely egyenlő volt annak az ételnek az értékével, melyre Ézsau étvágyat kapott. A próféták gyakran használják ezt a nevet, mikor a Krisztust-vallók nagy tömegéről beszélnek, amelyet néha a „Keresztyén Világ” névvel jelölnek meg, a „Keresztyénség” névvel, azaz, mint Krisztus országa, amely nevet minden gondolkodó ember nyomban joggal tart, mert ezen elnevezésnek olyan hamis felfogás szolgál alapul, amely teljesen hamisan állítja be Krisztus országának igazi természetét és felállításának a módját. Ez az elnevezés pöffeszkedő eltorzítása az igazságnak. Vajjon a világ valóban keresztyén-e mostan? Vagy vajjon keresztyén-e az a rész, amely most erre a megjelölésre igényt tart, t. i. Európa és Amerika népei? Hiszen hallja az ember az ágyu dörgését, a zászlóaljok lépését, a lövedékek robbanását, az elnyomottak sóhaját, az elkeseredettek zúgolódását, panaszait és tiltakozásaik süketítő lármáját! Vajjon ez a Krisztus országa, igazi keresztyén ország-e? Ki vállalkozna arra a feladatra, hogy egy ilyen borzasztó állítást bebizonyítson? A mostani világnak a keresztyén ország névvel való megjelölése annyira kézzelfoghatóan valótlan, hogy minden kísérlet ennek a jogosultságnak a kimutatására oly bizonyosan rombolná le az illúziókat, hogy azok közül, akik ennek további fennállását óhajtják, senki sem fogja megkísérelni ennek a bizonyításnak a megkezdését sem.

Ismét látható, hogy az Edom név a mostani „keresztyénség” legtalálhatóbb jelképe. Népeik más népekkel szemben előnyben voltak, amennyiben reájuk bízott az isteni kinyilatkoztatás, mint az izraelitákra az előbbi korszakokban. A világosságnak, melyet a kinyilatkoztatás terjesztett, köszönik ezek a népek a civilizáció áldásait. A szentek kisded csoportjai közöttük, miként „a földnek a sója” bizonyos fokig megóvták őket a legvégső romlástól és példájukkal az élet igéjéhez való hűséges ragaszkodásukkal, mint a „világnak” a fénye, megmutatták nekik az utat vissza Istenhez és az ő igazságosságához. Azonban mindezen előnyben részesített nemzetek között kevesen, csak nagyon kevesen éltek helyesen előjogaikkal, ame-

lyeket annak a körülménynek köszönhetik, hogy olyan országokban születtek, amelyekben az Úr szavának közvetve vagy közvetlenül befolyása volt. Miként Ézsau, úgy a „keresztyén” tömegek is eladták elsőszülöttségüket minden előnyével és jogával, még pedig nemcsak azok az ezrek, akiknél nincsen meg a felismerhetés, hanem a Krisztus vallóknak nagy tömege is, melyek bár keresztyéneknek nevezik magukat anélkül, hogy Krisztusi élet volna bennük. Megelégedtek azzal a nyomoruságos „tál lencsével”, melyet a mostani világ nyújt és előbbre helyeztek azoknál az áldásoknál, amelyekkel Krisztus követése és a „Vele való közösség” jár és a Krisztussal való dicsőséges örökségnek, amely mindazoknak van szánva, akik hűségesen az ő nyomdokait követik és akik áldozatkészek.” Név szerint természetesen Isten népe ők, amelynek a „test szerinti” Izrael az elmúlt korszakokban az előképe volt, tehát épp úgy, mint az, keveset törődnek Isten ígéretével. Hatalmas ellenfelek, annál hatalmasabbak, mivel Krisztus egyházának adják ki magukat a világ előtt, mivel kiépítettek olyan nagy szervezeteket, amelyek Krisztus állítólagos testületének különböző irányait ábrázolják, mivel vastag köteteket írtak össze a „rendszeres” istenmegismerésről és sok főiskolát és papnevelőt alapítottak, amelyekben tanaikat hirdetik, mivel Krisztus nevében sok „csodadolgot” műveltek (Máté 7:22), amelyek nagyon gyakran Isten ígéjének a tanításaival jutottak ellentétbe. Éppen ez bélyegzi őket Edom osztállyá, amely eladta a maga elsőszülöttségi jogát. Ez az osztály majdnem az egész „keresztyénséget” felöleli, mindazokat, akik úgynevezett keresztyén országokban nőttek fel, azonban az evangélium előjogaival és áldásával nem éltek és életüket nem e szerint rendezték be. Az Edom-osztály alól csak az az kevés igazolt szent és hűséges képez kivétel, akiket eleven hit kapcsol Krisztushoz. Ezek, mint szőlővenyigék, Krisztusban maradnak az igazi szőlőtőben. Ezek az igazi szellemi Izrael, igazi izraeliták, amelyekben nincsen hamisság.

A jelképes Edom Ésaías jövődőlésében megfelel a jelképes Babilonnak. Ez elnevezés fellelhető János jelenésében és Ésaías, Jeremiás és Ezékiel könyveinek más helyein. Így jelöli meg és írja le az Úr azt a nagy rendszert, amely ilyen megtévesztő nevet vett fel, mint „keresztyénség” „Krisztus országa.” Edom országában minden előreátnyélkolója annak, ami a „keresztyénségben” van. Ennek a fővárosa Boczra, megfelel az egyházi berendezéseknek a „keresztyénség” hatalmas sziklavarának. A próféta úgy írja le az Urat, mint egy győzelmes harcost, aki Edomban, különösen Boczrában nagy ve-

fürdőt rendez. A „Boczra“ név juhnyáját jelent és Boczra még ma is kecsketenyésztéséről nevezetes. Ésaías pedig „bárányok és kecskék között“ nagy vérfürdőről beszél. (34:6) Ez utóbbiak a „látszólagos buzát“ képviselik, a bárányok pedig azon szenteket ábrázolják, akik, mert a nekik kínálgató alkalmakról megfélemedeznek és nem futnak úgy, hogy elnyerjék magas elhivatottságuk jutalmát, a nagy zavar idejét kell átélniök, amennyiben az Úr őket magától el nem dobta. A „juhok“ azonban érettek, megmenekülnek a nagy nyomoruságtól, mert hivatottak, kiválasztottak és hűségesek voltak.

A felelet, melyet a próféta kap ezen kérdésre: „Ki az, aki Edomból, Boczrából jön élénk vörös öltözetben?“ — így szól: „Én vagyok az, aki igazságosságot beszél, akinek hatalma van, hogy megmentsen!“ Ez ugyanaz, akit János a Jelenések 19:11-16 versekben ír le, a királyok Királya, az urak Ura. Jehova felkentje, a mi dicsőített Urunk és Megváltónk, Jézus. A mi okulásunkra kérde tovább a próféta: (Ésaías 63:2) „Miért vörös öltözeted és ruháid, mint a bornyomó ruhái?“ Mire ezt a választ kapja: (3-ik vers) „A sajtót egyedül tapostam és a népek közül nem volt velem senki és megtapodtam őket busulásomban és széttapostam őket haragomban, így frecscsent vérük ruhámra és egész öltözetemet bekevertem. Mert bosszúállás napja volt szívemben és megváltottaim esztendeje eljött. Körültekintek és nem vala segítő s álmélgodom és nem vala gyámolító és segített nékem karom [hatalom] és haragom gyámolított engem. És megtapodtam népeket busulásomban.“ János pedig hozzáteszi: „És ő nyomja a mindenható Isten hevének a borsajtóját.“ — Jelenések 19:15.

A borsajtó taposása (kinyomása) az aratás munkája utolsó része. Először van az aratás és betakarítás. Hasonlóképpen történik Isten heve borsajtójának a kitaposása, amelyekbe a föld borát (a hamisított bor, amely jogtalanul vette fel a „keresztyén“ nevet) dobják bele, amikor hamisan u. n. szőlője megérett (Jelenések 14:18-20), mint az eseménydus aratási időnek befejező része. Szemeink elé állítja a nagy zavar idejének utolsó mozzanatait, amely minden népet érne fog és amelyről a Szentírásban bőven olvashatunk.

Az a tény, hogy a királyok Királya „egy-naga“ tapossa a borsajtót, azt mutatja, hogy

az az erő, amely minden emberit félre fog dobni, isteni és nem csupán emberi erő. Maga az isteni erő fogja a nemzeteket megfenyíteni és éppen ez fogja az igazságosságot, becsületességet és az igazságot győzelemre segíteni. „Megveri a földet szájának a vesszejével és ajkai lehével, [igazságának szellemével és erejével] megöli a hitetlent.“ (Ésaías 11:4, lásd 19:15; Máté 12:20; Zsolt. 98:1) Semmiféle emberi vezetésnek nem lesz tulajdonítható az igazság és becsület eljövendő győzelmének a szerencséje. Rettentetes lesz a haragvó népek küzdelme és a csatatér és ennek nyomorusága az egész földet fogja felölelni; nem akad sem egy Nagy Sándor, sem egy Cézár, sem egy Napoleon, aki az általános rettenetes zür-zavar után ismét rendet teremthetne. Azonban a végén megtudják, hogy az igazságosság és igazság nagy győzelme, a bűn érdeme szerinti büntetése, a királyok mindenható Királyának és urak Urának a műve volt.“

Miként a betű szerinti Babilonnak a bukását az Eufrátes-folyó vizének Cyrus és hadserege által való levezetése idézte elő, hasonlóképpen az ellenjelképes misztikus Babilon bukása úgy van leírva, hogy az fenntartói és hívei pénzbeli támogatásának megvonása folytán fog bekövetkezni. „A hatodik angyal is kitélté az ő poharát a nagy folyóvizre, az Eufrátesre és kiszáradá az ő vize, hogy a napkelet felől jövő királyoknak út készíttessék.“ (Jelenések 16:12) A napkelet királyai, akikről ott említés történik, Krisztus és az ő dicsőségében osztozó halálíg hű utódai, akik ezer évig fognak vele uralkodni. (Jelenések 20:4, 6; 5:9, 10) A napkelet ezen királyai részére mindenfelé most készítik elő az utat. Mindenütt hatalmas tényezők dolgoznak. Gazdasági nyomor, munkanélküliség, drágaság és ennek tetejébe jön az a tény, hogy a széles néptömegek majdneri teljesen elvesztették az egyházi intézményekbe vetett bizalmukat, amely körülmények naponta egyre jobban vezetnek le a nagy ellenjelképes Babilon vizeit (segélyforrásait) és e nagy Babel messzelátó vezetői máris felismerik, hogy az elégedetlenek seregei az üres folyam-medren át be fognak hatolni és Babilont be fogják venni. Az ő munkájuk azonban csak rombolás lesz és azután lesz egyengetve az út a napkelet királyai részére, hogy ezek a mindenkirályok Királyának bölcs vezetése alatt megkezdhessék az aranykorszak felállítását.

G. B.

LEHELJ REÁM URAM!

Lehelj reám Uram! Ragyogtasd rám fényed,
Hogy jobban átértsom örök bölcsességed!
Hogy amit őriztél számomra könyvedben:
A mennyet kincset leljem beszéddobban!
Vezérelj tetteimet, szavam s gondolatom!
Ugy a vihar között is békén nyugthatom.
Táplálj erős hittel! Köss szavadhoz jobban,
Szent akarataid, hogy tegyem buzgobban!

Vészes meredeken félve elmélgedem,
Vagy ha sötét árny közt Hozzád menekedem,
Óh, adj erőt uralm! Védj meg hű karoddal!
Hogy leljek honomra, lásd el tanácsoddal!
Ragyogtasd szívembe igazságod fényét,
Tedd kívánatosszá Fiaid szent ösvényét!
Dicső jelleműre, hogy átalakuljak,
Most hűen követve — majd Vele trónoljak!

SÉTA A VÁROSBAN EGY MUNKÁSASSZONNYAL

KÉPZELJÜK el, hogy egy munkásasszonyt, egy kedves fiatal anyát elkísértünk, aki egyszer a városba megy, mivel egy másik asszony egy délután három gyermekére vigyáz. Örül, hogy egyszer a mindennapi élet minden buját-baját egy rövid időre elfelejtheti és könnyednek és szabadnak érzi magát, amikor a verőfényes napon a város széles utcáin lépdel, hogy egyszer a kirakatokat megtekinthesse.

Nem messzire látja, hogy egy villanyfelszerelési üzlet kirakata előtt sok ember tolong. Kíváncsian odamegy és látja, hogyan mutatják be a legújabb villamos mosógépet. Megáll, hogy végignézze a bemutatást. Szinte hihetetlen bámulattal látja, hogy mily könnyen és kényelmesen, emberi erőkéfejtés nélkül lehet egy nagy családnak a fehérneműjét kimosni. Tovább menve arra gondol, hogyan kell neki minden héten majdnem egy egész napon át a mosóteknő felett görbülni és el sem tudja képzelni, hogy neki is egykor ilyen könnyebbsége lesz.

Mikor egy darabig tovább ment, egy kirakatban ezt a felírást olvassa: „Az Ideal-konyha a pincehelyiségben megtekinthető.“ Eleget tesz a felhívásnak és úgy találja, hogy az Ideal-konyha szép és praktikus berendezésű és mindenféle villamos-készülékkel van ellátva. Elragadtatással nézi a villamos-tűzhelyet és arra gondol, hogy mennyi tisztogatási munkát takarítana meg az edényen és a tűzhelyen és mennyire megkönnyítené a főzést ez az egész ideális berendezés. De ő tudja, hogy neki be kell érni a kályhával, amely otthon van és még csak gondolnia sem szabad arra, hogy neki valaha ilyen konyhaberendezése lesz.

Majd a villamos mosogatási készülék vonja magára a figyelmét. Amint az egyszerűséget és gyorsaságot bámulja, amellyel itt az edény megmosható és megszáriható, megint arra a sok fáradságra, erő- és időpocsékolásra gondol, amellyel naponta több órán keresztül meghajolva végzi a munkáját, úgy, hogy emiatt gyakran fáj a háta. Ez a készülék bizonyára szintén áldásos berendezés, gondolja a jó asszony, azonban az ember boldog lehet, ha a legszükségesebbet beszerezheti.

Azután egy asztalon szétrakva az összes újabb tálmányok láthatók, amelyek a befőzést, a sterilizálást a háziasszony valóságos szórakozásává teszik. Ezt gondolja: Mily jóleső érzés egy háziasszonynak, hogyha a tél elején elegendő gyümölcsíz, gyümölcs és főzelék van a pincében elraktározva. De jaj, a befőzést én nem engedhetem meg magamnak, mert nincsenek meg a szükséges dolgok. De milyen szép lehet, hogyha az ember ezt magának megengedheti.

Azután egyre fokozódó bámulattal nézi tovább a villanyóra berendezett varrógépet, melyet minden előnyével mutogatnak azoknak, akiknek vásárlási kedvük van és a jó asszony csodálkozik azon, hogy annyi időt és energiát lehet megtakarítani. Arra a sok órára gondol, amelyet a maga varrógépének a hajlásával töltött el, amikor elvégezte a napi munkáját és gyermekeit elaltatta. De megint csak el kell fojtania minden gondolatot, hogy neki is kellene egy ilyen varrógép. Az ember ne kívánja ezeket a dolgokat, amelyekhez hozzá nem juthat.

Elragadtatással áll meg azután egy virág-rakata előtt. Meg van benne a természetes minden iránt, ami szép, noha csak ritkán az az öröme, hogy csodálhatja a természet szépségeit. Ezt gondolja: Mily szép volna néhány repet hazavinni és a szegényes hajlékot felújítani. Azonban ezért a pénzért pár harisnyát és darabot lehet venni a kis fiúnak, amire annyira vágya van.

Vegyes érzelmekkel megy aztán haza, a vacsorát és mikor övével az asztalnál ül, meséli a látottakat. Miután a kis gyerekeket egy széket tol a kályhához, behunyja a szemét, elképzeli magát annak az asszonynak a helyébe, akinek meg van a módja elegendő segítség és minden szolgálójának parancsokat osztogató háztartás rendezett legyen és minden ragyogó tisztaságtól és akinek még arra is van elég pénze, hogy azt a sok áldásos berendezést is beszerezhesse. Ma látott. Egy ilyen háziasszonynak a természetesség, a készséges engedelmes szolgálója, a lelkének sohasem fáradt és sohasem elégedetlen.

A fiatal anya gondolkodni kezd. Miért van ez? Miért tudják az áldásos modern berendezésű a gazdag asszonyok megszerezni, akiknek legkevésbé van rájuk szükségük és akik megengedik maguknak ezeket becsülni, azok az asszonyok, akiknek a szolgálókat tarthatnák, kiknek tehát ezekre az áldásos berendezésekre szükségük sincsen? Miért kell a fiatal anyának magának látja el a háztartását ezeket az áldásos berendezéseket, melyeket az utóbbi években feltaláltak? Oh! hiszen ha valakinek ezekre a berendezésekre szüksége van, úgy bizonyára a jó asszony anyának van erre szüksége, mikor a gyermekét meg akarja venni és gondozza.

A régebbi időkben a költők és a zenészek csodálták az anyát, ennek önzetlen szeretetét, örökös készségét, részvétét és megértését a nehéz helyzetben. És hogyha képüket elevenen emlékeztették, akarták festeni, úgy elkerülhetetlen volt, hogy „Anyát“ „gondtól barázdált homlokkal“ „szívvel telt hajszálakkal“ rajzolták meg. Oh, mi szép volt az emberiség általában, hogy a gondtalan és az ezüstös hajszálakat az anyától távolról is látta a valóság az, hogy a gondbarázdák és az ezüstös hajszálak idő előtt jelentkeznek az „Anyánál.“

Az anyát a hajnal, a sírás éjszakája veszi el a kezébe és nemsokára az Anya szenvedéseit a gyermek jai is megszünnének és ő is kiveszi majd a reményből és a tálmányokból, melyeket a Teremtő az egész emberiségnek szánt azután az emberek „házaikat építenek és lakoznak és szőlőket plántálnak és eszik azokat“ és nem úgy építenek, hogy más lakják, hanem úgy plántálnak, hogy más egye a gyümölcsöt, mint a fáké, oly hosszú lesz népem élete, hogy munkáját elhasználják választottaim.“ (És Isten áldásait tehát nem csak kevesen fogják és nem csak olyanok, akiknek a születésük óta a keze hullatta ülkébe a világ javait.

KI IRTA A BIBLIA TEREMTÉS TÖRTÉNETÉT?

AZ „Aranykorszak“ a hitbeli kérdésekre vonatkozó bizonyításait mindig a Könyvek-Könyvére építi, minélfogva az összes nagyrabecsült olvasóinkat érdekelemle fogja egy néhány a Biblia eredetére utaló ujjabkeletű tudományos megállapítás ismertetése.

A szövegkritikusok igen gyakran hangoztatják, hogyan követelhet Mózes a maga részére elismerést és mint szerepelhet a Biblia öt első könyve írójaként; hogyan írhatott egy 2500 évről szóló megbízható történetet, nem lévén adatok birtokában és valószínű, hogy csupán szóbeli hagyományból vette a feljegyzéseit az anyagot.

Az archeologusok, (régiségtudós, régész) akik fáradhatatlan szorgalommal derítik fel az ó-kor titkait, érdemlik meg a dicséretet, hogy megdönthetetlen bizonyítékot szerezve, világították meg ezt a fontos témát.

A tudósok sokáig fáradoztak a görög mitológia eredetének megfejtésén. És most az Isten megbízható kijelentését vezérfonálul választva, felismerjük, hogy a vízőn előtt materizált (testet öltött) angyalok voltak a mitológia istenei s míg leszármazottjaik az óriások, voltak a görögök félistenei. Ez az utalás gondolkodóba kell ejtse az intelligens embert.

Az egyiptologusokat nagyon meglepték a leletek, melyeket a faraók sirjaiban találtak. Egy ilyen sirban történelmi táblákra bukkantak, mely táblákon a faraók elődei egészen a teremtésig, az első faraóig — Ádámg — vezetettek le. E táblák azonban a bibliai történetnél sokkal több nemzedéket sorolnak fel, minélfogva az egyiptologusok bizalma a Mózes első könyvével szemben elveszett. Magas szöveg-kritikusok lesznek s épp azért félrelöki a bibliai feljegyzéseket és az egyiptomi táblákra építik hitüket. Mindamellet elismerik, hogy ezen táblák egymásnak többé-kevésbé ellentmondanak. Véleményük szerint az Abidos-tábla a legmegbízhatóbb, melyet I. Sėti sirjában találtak, aki valószínű, hogy azon faraó lehetett, aki Józsefet birodalmi kancellárjává emelte s aki a feltételek szerint, 120 évvel halt meg Mózes születése előtt.

Ezen tábla feljegyzései azonban — a tudósok legnagyobb sajnálatára — nem oly részletesek, mint a többiek. Mindazáltal szembe-tűnő, hogy I. Sėti faraó ezt a táblát nagy körültekintéssel őriztette meg az utódok számára. Egy hatvan láb mélységű vermet vágtatott a kemény sziklába, melynek végén az ó kőfaragói egy lépcsőt vágtak, mely az Abidos-táblát tartja. Ennek a táblának egy pontos másolatát a Brit-muzeumban őrzik. Fáradtságot és költséget nem kimélve, besze-

reztünk erről egy fényképfelvételt, melyet a tuloldalón közlünk. És ezzel kimutatni szándékozunk, hogy a legjobb egyiptomi kutatások teljesen igazolják Mózes első könyve feljegyzéseinek a hitelességét.

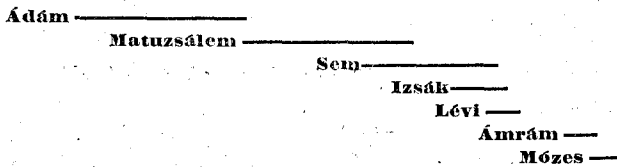
A fáraókról szóló Abidos-lajstrom rövidebb, mint a többi ehez hasonló táblázatok, mivel az istenek és a félistenek neveit nem sorolja fel. De kétségkívül a legteljesebb egyiptomi tudósítás az egészen Ádámg visszavezetett emberi uralkodó-ágra vonatkozólag. A kihagyások még hozzá az özönvíz idejére vonatkozó feljegyzéseknél fordulnak elő.

Az Abidos-tábla teljesen egybevág I. Mózes följegyzésével, melyet gyakran megerősítenek Manethó és Herodotus görög és egyiptomi történetírók. Ádámot nevezi az első faraónak és Noét a huszadiknak és a közbeeső tizenhét csodálatos pontossággal vág össze az I. Mózes könyvében olvasható leszármazási lajstrommal. Menas felesége, Schesch — héberül Ischa — a nő volt. Első fiugyermekük a második faraó, görögül Teta — Khent — a bűnös; héberül — Kanighi — latinul Athor — magyarul Kain — volt. A táblázat Ábelt, mint olyat tünteti fel, aki nem állott ellen.

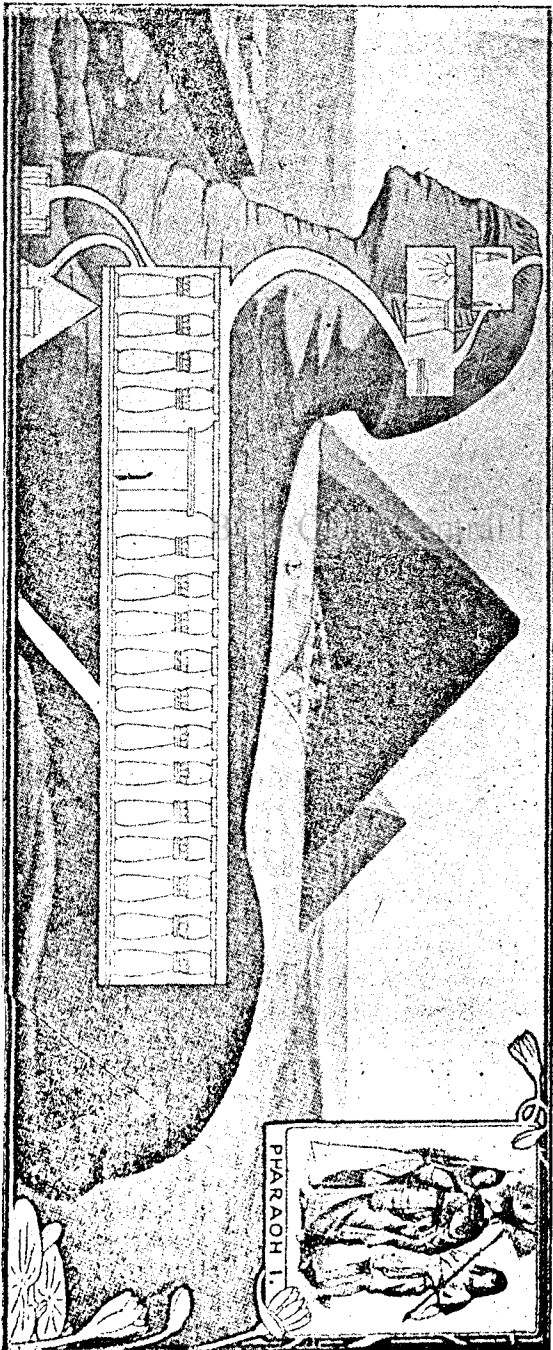
Az Abidos-tábla ugyanazt a sorrendet követi, mint amelyet Mózes (I. Mózes 4:6), amennyiben először a Kaintól — Jubálg — e helyen Kákán néven nevezve — vezető vonalat tüntetik fel. Valószínű, hogy abban az időben kezdték az istenek és a félistenek erőszak-tétellel gyötörni a népet. Sėti táblázata ezeknek a neveit nem sorolja fel, mert az özönvízben elpusztultak az összes félistenek. Az Abidos-tábla a következő faraót Noé uralkodó néven jelöli meg. De mivel az uralkodó nem a Kaini ágról származik, itten az Abidos-tábla visszanyulik, felemlíti Ábelt és Sethet és Seth vonalát cím nélkül egyszerűen, I. Mózes feljegyzéseivel egészen Noéig követi. Ezek faraóhoz hasonlóan királyi jelvényt viseltek, de nem használtak uralkodói címet. Noé (vagy Mofru a XX. faraó) után a leszármazási vonal Khám vagyis Khamu—Chofu) ágba szállad. Érthető okokból Noé többi gyermekeit nem említették fel, mert Sem és Jáfet Ázsiába és Európába mentek és Kain ment Egyiptomba.

Ezekután a Bibliát csodálatosképpen éppen azok az okiratok védelmezik a legjobban, amelyek felől egyszer azt tételezték fel, hogy a Bibliának ellentmondanak.

Mózes „tudós volt az egyiptomiak minden bölcsességében.“ Ezenkívül, mint Jézus mondta, az Isten prófétája is volt. S bárha két évezreddel élt Mózes Ádám után, mindazáltal kevés volt a közbeeső emberkor, amint ezt a következő ábrából láthatjuk:

A skála vonalai Ádámnál 930, Matuzsálem 969, Sem 600, Izsák 180, Lévi 137, Ámram 137, Mózes 120 évi élethosszra mutatnak. Az egymásba nyúló időkor tehát 243, 68, 50, 40, 58 és végül 31 év.

A szifka: egyiptomi hagyomány szerint az első Faraó állítólagos síja — Mena I. (Ádám)

Ezen nézőpontból tekintve a Biblia teremtéstörténetét, még a szóbeli hagyomány is nagyon elfogadható.

Matuzsálem tehát 243 évig élt Noéval egy kort, minélfogva volt elég alkalmuk a legpontosabb részletekig elbeszélgetni a történeteket. A szentéletű Sem 68 évig volt Matuzsálem kortársa, minélfogva a legelső forrásmerítve, adhatta Izsák tudomására, a 2. el-aga részéről Lévi és Ámram által juttatta el Mózeshez a dolgok hű képét.

Ebből látható, hogy még a szóbeli hagyományt sincsen miért kétségbe vonni. Abban a korban még nem volt oly nagyon túltelhelve a legnyomorultabb benyomásokkal az emberi elme sem, mint manapság, minélfogva a szóbeli hagyomány az ő nagyra-csült elődeinél mély benyomást hagyott hátra.

A TEREMTÉS TÖRTÉNETE ÁDÁMTÓL MÓZESIG

Hét ember szájhagyomány útján származtatta át
 2600 év

Ádám

Mathusalem

Sem

Izsák

Lévi

Ábrahám

Mózes

Mózes ideje óta
 megvannak történelmi
 folytonosság

Ádám (Mena) volt az 1. Faraó

Tehát az Abidos-táblától eltekintve is teljesen hihető volna a teremtésről szóló tudósítás.

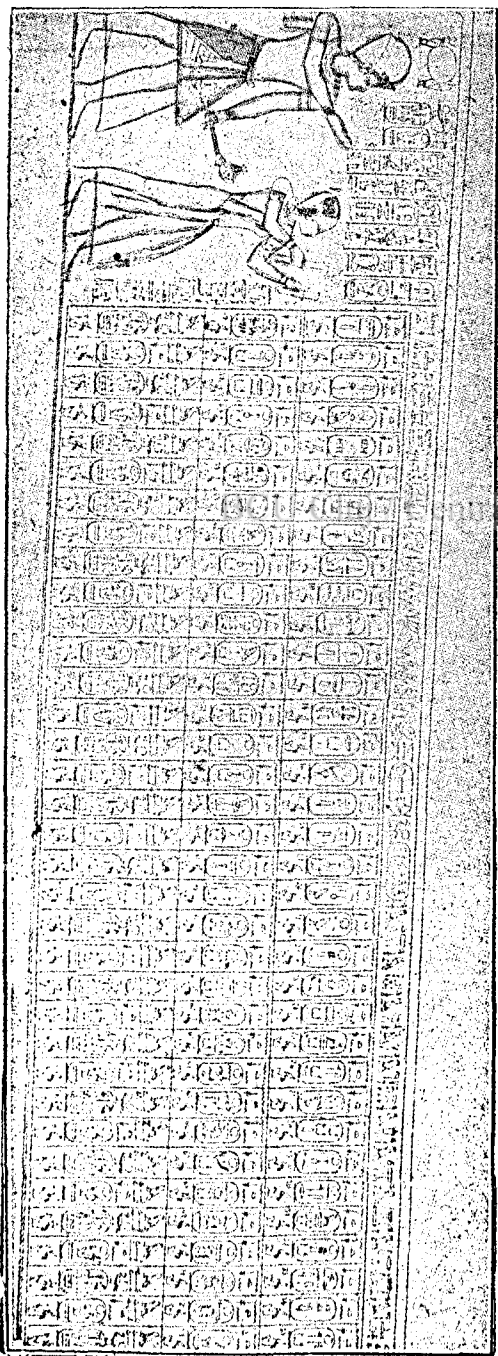
De mivel a mi remegő szívünk megnyugtatóképpen gondoskodott a kegyelmesen, hogy ebben a kétségekkel és hitetlenséggel szétszaggatott időben egy további megdönthetetlen bizonyítékot leljenek, amely kezkesedik a Mózes I könyve teremtéstörténete valóságáról, ez minden kultúrának sziklaszilárd alapul szolgálhat.

E. Naville tanár lepte meg az emberiség régiségleteivel; idézünk egy néhány adatot az ő „Moise et la Genése d'après travaux de M. le professor E. Naville” könyvéből:

„Káldeában, amely országból Ábrahám távozott, egy előrehaladt kultúra, semmi nyelv és az ékírás volt található. Ugyan több száz ékírást agyagtáblákat találtak Ábrahám a maga tábláit, mivel könnyen voltak szállíthatók, magával vitte Kánaán élő útjában. Ezen táblázatok leírásokat tartalmaznak a teremtéstől egészen Ábrahám apjáiig — Táréig. Hogy ezen táblákat Áb-

hám hozta magával, különböző jegyzetek bizonyítják: elsősorban az özönvizről szóló feljegyzések, melyek mind nagyon babiloniaias hangzásuak. Azután Palesztinában valószínű Eliézer volt az, aki mint írástudó ember, feljegyezte az ő urának, Ábrahámnak az élet-történetét. Ezek az arkádiai ékirással irt ködokumentumok jutottak Mózes kezéhez. Ez azt lehetne mondani, hogy két „kiadás” vagy sorozat, az elsőt 1901—902 között találták meg, a bibliakorabeli Susánban (Elám) ásták ki.

Az Abydos-tábla, mely Ádám (Menu) mint I. Faraót és Évad (Isku) mint feleségét ábrázolja

Középegyiptomban Tel-el Amarnában 1887-ben szintén találtak ékirásos táblákat, ame-

lyek az Izráel népét sanyargató II Ramses faraó kölcsönös levelezése az Egyiptom körül fekvő fejedelmekkel. Ezek a dokumentumok Mózesnek a kortársai.

Az Ó-Testamentum első könyvei arkádiai nyelven írtak. Minden tábla egy külön egészlet képvisel. Egyiken sem található ismétlések. Tel-el Amarnában egy nagy ládában találták meg a táblákat. Az első tábla I Mózes 1. és 2. rész 4. verséig jegyzi fel a dolgokat. Ezekon kizárólag, mint Elohim szerepel az Isten neve. Az Isten ezen a helyeken még nem az embernek, hanem a teremtésnek az Istene.

A második tábla I Mózes 2:5-től 5:1-ig nyulik. A harmadik Noéről beszél; a negyedik az özönvizről; az ötödik Noé gyermekeiről; a hatodik a Babel-tornyanak az építéséről stb. Kétségkívül még Noétől magától vett át ily agyagtáblákat Ábrahám és Noé szintén az ő atyáitól. Azután Izsák, Jákob és József utján — akinek a története szintén ily táblákra van vésve — jutottak ezek Mózes birtokába, aki ezen anyagot újrendezte, összeállította, részben újra leírta és pedig arameai ékirással (szintén ily táblákra). E különleges táblákon kívül vannak teljesen valóságos jellegű táblák, melyeket Mezopotámiából hozott magával Ábrahám, aztán van egy másik sorozat, amely a család történetét a leszármazás szerint jegyzi fel.

De vajjon ki írta meg az egyetemes törvénykönyvet? A nyelv-, írás- és törvénytudó **Esdrás** volt ez. Még mindezeig nem találtak az Esdrás korát megelőző időkből héber feljegyzéseket. Vajjon oly teljesen elvesztek-e ezek, holott még a szamaritánus pantetaux sem vészett el? Semmi esetre sem fogadhatjuk el, hogy a zsidók kisebb gondossággal kezelték volna dokumentumaikat, mint a szamaritánusok.

2 Kir. 22:3 írja le a törvénykönyv megtalálását. Hilkiás főpap nem tudta elolvasni, mivel arameai nyelven volt írva. Sáfánnak, az ő titkárnak adta át felolvasás végett, vagyis lefordítás végett, mert 2 Kir. 18:26 bizonyítása szerint a nép nem értett arameai nyelven. Esdrás 7:6, 10 verse mondja: „Esdrás Babelből (tehát tudott arameai nyelven) jött fel és tudós volt Mózes törvényeiben... Esdrás teljes szívéből az Isten törvényének tanulmányozásaira adta magát.”

Valóban a zsidóknak egy hagyományuk arról szól, hogy a szent könyveket Esdrás fordította héberre az arameai és egyrészüket az arkádiai ékirásból, hogy ő volt az, aki az Ó-Testamentumi „kánont formálta és alakba öntötte.”

Minek következtében ma mi tudjuk, hogy Mózes először is az Isten prófétája volt és isteni befolyás és irányítás mellett foglalta össze feljegyzéseit.

Másodszor, hogy nagyon megbízható és kevés tagra osztódó szóbeli hagyomány ismeretével rendelkezett.

Harmadszor, hogy a navillei leletek szerint egy, az ő elődjétől örökölt Úrból, Káldeából származó agyagtábla-könyvtár birtokosa

volt, amelyek neki a legpontosabb tájékoztatást nyújtották a múlt eseményekről, nélfogva az ő teremtésről szóló feljegyzések egyike az eddig birtokunkba jutott legegységesebb dokumentumoknak.

VILÁGI JELLEM ÉS VILÁGI SZOKÁSOK

A szöveg pozitív része

EDDIG csak az idézet negatív, vagy nemleges részére voltunk tekintettel, vagyis arra, amit nem kell tennünk. Vizsgáljuk meg már most a pozitív (igenleges) részt, vagyis azt, hogy mit kell tennünk. „Változatok meg elmétek ujzulása által.“ Az élet új eszménye, melyet az Isten szava oltott be a szellemtől ihletett keresztyénbe, éles ellentétben van azzal a világgal, amelyben élünk, azaz a mi földi edényünkkel. Az elme megújítása előidézi az átalakulást és az elme alá van vetve a jó, vagy rossz befolyásoknak, melyek más szellemtől fakadnak. Így tehát, ha az elme összeköttetésben van Isten elméjével, akkor jellemünk ragyogni fog. A törekvés és a kapcsolatok, amelyeket a mi elménk összetársít, döntik el az irányt, amelyben kifejlődünk. E tekintetben semmi sem titkos és semmi sem homályos, épp oly világos, mint ahogy kelet a kelet és nyugat a nyugat.

A Biblia, Isten szava, találkozási helye a mi elménknek az Atyáéval. Nagyon közeli érintkezésbe léphetünk az ő elméjével Jézus és az apostolok segítségével és kalauzólása mellett. És Istennek e szelleme vagy elméje ellentétben a világ szellemével, sehol sem bizonyítható olyan jól, mint az első korintusbeli levél 13-ik fejezetében.

Őszinte és állhatatos gondolatok szép, magasztos szintre emelve, csak átváltoztatható hatással lehetnek az ujteremtményre. Ilyen gondolkodás folytán az új értelem meg fog ujulni, fel fog frissülni, meg fog erősödni és fejlődni fog és egyben elfogja választani a mi erős jellemeinket a világ csalóka befolyásaitól.

Szeretet nélkül minden sivár

Az apostol mondja, hogy aki a világi sikerekben a legfényesebb pályát futja be, kevésbé csodálatra méltó, mint az, aki a szeretet útját futja be. Ahol nincs szeretet, ott üres az ékesszólás, sivár a tudás, épp úgy a hit is és a nagylelkűség, sőt még maga az áldozás is haszontalanok.

Valószínű, hogy nincs még egy más emberi jellemvonás, amely oly sokféleképpen volna leírva, mint a szeretet. Az apostol azt mondja, hogy a szeretet lönyegileg önzetlen és nem törekszik arra, mint emelkedjék másnak a rovására a magasba. Az igazi szeretet szentségtelen férfiakban és nőkben nem lakhatik. A természetes vonzalom nem szeretet. Ádám idejétől kezdve egészen mostanáig becsületes, jellemes és tiszteletreméltó férfiak és nők özrei saját egyéniségüknek mondtak ellent, hogy kielégítsék nem korlátozott és nem fegyelmezett vonzalmaikat. Miként az emberi természet, az emberi szeretet is alávetett, úgy, hogy a legbámulatosabb megnyilvánulása is az

emberek között önzést, féltékenységet és rablást el. Azonban az igazi szeretet „nem tesz rosszbértársunknak“ (Rómabeliek 13:10) és miként az apostol mondja, „Istentől ered.“ „Isten szereti, aki nem szeret, az nem ismerte Istent — az Istentől van... aki megmarad ebben a szeretetben, az megmarad Istenben és Isten öbenne.“ — 1 Kor. 4:8, 7, 16.

Különféle kegyelem

A szeretet jóindulatu vágyakozással telt, és a féltékenységtől tündököl s jóakarattal van minden emberben. A nélkülözőkkel szemben jóltevő, a szerencsés emberekkel szemben kegyes, a rosszakkal szemben pedig erős reménye azoknak, akik bánatban vannak, irigylit a nagyokat, nem féltékenykedik azokkal szemben, akiknek jól megy a dolguk; a felebbváltással szemben, az alantasokkal szemben mindig kedves, parancsoló, sem nem szemtelen; nem védi a gyengéket, nem vágódik hasra a hatalmasok ellen, nem akarja összetörni a gyengéket. A szerető gyors lábú, hogy rossz hirt vigyen másokról, a hatalmas koholmányokat terjesszen; nem avatkozik más emberek ügyeibe; nyíltan akarja szeretni a igazságos, de nem megy a házak tetejére, hanem a földhöz látgá kürtölje a hibákat. Keze késlekedik az igazságtalanság ellen, nem akar senkire semmi csapást mérni, még szemtelen is ezt tenni. Fáj neki, ha ártania kell, de sohasem mártja epébe nyilait és ezek ellen a hegyét nem mérgezi meg. Nem fél a munkától, de nem hagyja abban; kész megválni a fájdalomtól és legdrágább értékeitől és bármilyen nagy is képvisel az, ennek a vesztesége nem jellemezi csak hogy sikerüljön neki egy szomorú szívét vigasztalni, vagy egy vidám lelket még vidámabbra tenni.

Hogy milyen lesz a szeretet az isteni természetben, azt mi nem tudjuk megérteni, sem nem foghatjuk meg, sem nem érthetjük, sem fel nem foghatjuk, hogy valami fenségesebb, valami nagyszerűbb, annál, semhogy azt mi most megismerhetnők megismerhetnők.

A szeretet kiterjedése és dallama

Az apostol mondja, hogy a „szeretet hosszú és erős“ (1 Kor. 13:8). Ezt úgy kell érteni, hogy nemcsak magában tüdő, hanem egy bizonyos fokig meg van erősítve az akarat, hogy nagymértékben türedjen a szeretet.

„A szeretet mindent eltűr“. Valamint a szeretet húrja, úgy a szeretet is ki van téve feszítésnek.

azért történik jószántából, hogy édesebb zenét vagy hangot adjon ki. A jóakaratot jelentő görög szó abból a szógyökérből ered, amelynek jelentése *azt nyújtani, ami hasznos* és eszmetársulás folytán jelenti a szív jóakarátát. A tapasztalat mutatja, hogy az a jóakarát, mely különbözik a személyes vonzalmaktól, rendszerint nem önmagától fejlődik, hanem a gondolkodásból és egy nagy rokonszenvi érzés műveléséből fakad. Valakiben meglehet a jóakarát és igen kevés az egyéni érzés. Viszont valakiben lehetnek hatalmas egyéni érzések, de azért tapintatlan, közönséges, nyers vagy különös modoru, úgy, hogy furcsává és kellemtelenné teszi magát.

Föl lettünk szólítva: „Szeressétek egymást testvéri szeretettel“ (Rómabeliek 12:10) és „legyetek pedig egymáshoz jóságosak, irgalmasok, megengedvén egymásnak, miként az Isten is a Krisztusban megengedett néktek.“ (Efézusbeliek 4:32) Az Úr mindnyájunknak megadta az egyéni befolyás képességét, amelynek folytán hatalmunkban van a körülöttünk levők boldogsága. Valóban fájdalmas dolog, hogy nincs bennünk több jóakarát. Mindenkinek szüksége van rá. Csodálatos módon működik az. A jóltevőt megjutalmazza meleg szívvvel és lelki boldogsággal; elúzi a mult hibáinak keserű emlékeit, amelyek a nyomukban vannak.

Nemeslelkűség és alázatosság

„A szeretet kegyes.“ Mire vágyakozzon, mikor a másik világ minden kincse a szívében van? A keresztyén munka egymagában véve nem biztosít a nemkeresztyén érzelmek ellen és szükség néha, hogy sokkal nemesebb lelkűek legyünk a keresztyén munkában, mint másutt. A szeretet, amely nem kíván semmit, valami jó és tökéletes ajándék adományozásával való egyesülés tudatából ered. Mi tudjuk, hogy a mi érdekeink az ő érdekei és amivel az ő megváltottai, sajátjai vagyunk, ennél többet nem kívánhatunk.

„A szeretet nem dicsekszik és nem fuvalkodik fel.“ A titokban tett jó épp olyan csodálatraméltó, mint amilyen utálatos a titokban valakin ejtett sérelem. Isten a láthatatlan jó; az ördög a láthatatlan rossz. Sokszor van szükség tisztább szeretetre egy egyszerűbb dolog elvégzéséhez, mint egy nehéz és fájdalmas dologhoz. A nagy szenvedésben, a nagy áldozásban benné van a hősiesség egy bizonyos érzése, mely némi büszkeséget olt a szenvedő keblébe. De ha egyszerűbb dolgokat végzünk, amelyekért ünnepeletésben nem részesítenek, sem dicséretet nem nyerünk, mert jelentéktelen körülmények vesznek körül, vagy kisebb dolgokat végzünk feltűnés nélküli módon, akkor ezekben a szeretet legegyszerűbb tisztaságában tűndököl. Az igazi szeretet nem törődik vele, bármit is beszélnek föléle.

Azután, ha sokat szenvedünk, ha nemeslelkűek voltunk és sok jó dolgot műveltünk, a test arra készítt, hogy erősnek „hirdosse“ magát. De minél nagyobb egy szív, annál kevesebbet fog beszélni erejéről és sikereiről. Semmi szükség arra, hogy beszéljen. Ha beszél, akkor csak az érdemét és becsületét rongja le, amelyet a beszéddel keres, hogy felmagasztaltassék,

mert kevesen vannak, akik egy öndicsekvőnek hinni fognak.

„A szeretet nem cselekszik éktelenül.“ Valaki így szól: „Az erős önmagát gyengíti akkor, amidőn a tiltott szokásokkal társul.“ Az igazi szeretet nem helyezi mindig előre a függetlenségét. Sok ember függetlennek tartja magát, mikor pedig a valóságban önmagának a rabszolgája, akinek boldogsága csak akkor van, ha bizonyos jómódban élhet. A szeretet senkit nem készít arra, hogy mások jelenlétében durva legyen, vagy hogy helytelen, vagy illetlen magaviseletet tanusítson, mert lényege éppen az önzéstől való mentessége.

„A szeretet nem keresi a maga hasznát.“ Ez a szöveg sokakat hozott zavarba és különösen sok keresztyént. Az 1209 sz. vatikáni kéziratban így hangzik: „Ne keresd, ami nem a tied.“ Azonban az alexandriai és a siriai kéziratokban úgy olvasható, mint a mi fordításunkban. „Ne keresd azt, ami nem a tied“, egyáltalában nem szeretet, hanem egyszerű tisztesség.

A hangsúly a „nem keresni“ szóra helyezendő. Éppen itt tűnik ki a Sátán uralta világ és a másik, az Isten uralta világ szeretete közötti különbség magja. Ha valaki keresi a jogát s bizonyos benne, hogy ezek a jogok fennállanak, ez igazságosság; ha valaki átengedi a jogát, miután már kikereste és megkapta, az nagylelkűség; de nem keresni azt, amit valaki kíván, legyen az személy vagy jog, míg az Úr erre rá nem bírja, a szent szellem legnemesebb virága. A világ nem helyesli azt a szellemet, mert maga az ördög is helyteleníti.

A világ azt mondja: Tetszik nekem az az ember, aki tudja, amit akar s azt minden áron ki is keresi. De jusson eszünkbe a Sátán esete Évával, Adámmal és Saul királlyal. Ez az egész világot érinti; ebben a tekintetben a mi gyengeségeinkre vonatkozik és nézd meg, érdemes-e ezt megtenni.

A kereszt útja

Mint egy nagy harsona rezgése hangzik a mi Urunk alávettségének és engedelmességének az elbeszélése (Filippibeliek 2:5-9) éppen Sátán szelleme ellen. Nem tekintette magát bitorlás folytán a Legmagasságsabbnak. (Ésaiás 14:14) Isten hatalmát és nagyságát véve tekintetbe, pedig ez nagyon kívánatosnak tetszhetett volna előtte. De ahelyett, hogy megkívánja, előre ment a természet rendje szerint és emberré lett. De míg a földön is, mint tökéletes embernek, joga volt a föld minden áldására, még sem dicsekedett, sem nem törekedett arra, hogy az emberekön uralkodjék. Ehelyett ő lett nekik szolgájuk annyira, hogy életét áldozta fel értük.

Isten azonban annyira értékelte az ő legdrágább Fiának a viselkedését, hogy a méltóság legmagasabb pozíciójára emelte, önmaga mellett másodíknak.

Adakozik, semmint elfogadni volna kész

Ez oknál fogva a szeretet természetében rejlik, hogy ahelyett, hogy elfogadna, vagy gyűjtene, inkább osztogat. A szeretet nem egy élettelen valami, melynek semmi értéke vagy haszna ne volna. Oly dolgok, vagy

tárgyak vannak birtokában, amelyekbe a legkedvesebb és legnemesebb vonzalmait helyezi el; de az isteni szeretet nem keresi ezeket. Ha utjába akadnak, akkor nem veti meg, hanem örömet találja bennük és nagylelkű, mikor méltatlannak érzi magát. Viszont, ha a szeretete tárgyát elveszik, vagy elválasztják tőle, akkor énekel

„Atyám, a földi boldogság bármilyen is legyen,
Szent akaratódtól ne válassz el engem“

zugolódás nélkül és örömmel, hogy az Úr annyira érdekel az ő boldogságában, hogy elveszi tőle azt, ami nem szolgálja az ő legfőbb javát. Keress és veszíteni fogsz, adj és élni fogsz. Ez az isteni elrendezés az egyházra nézve, melyet neki meg kell tanulnia, hogy „ha bővülködnek is valakinek az ő gazdaságai, nem azokból van az ő élete.“ — Lukács 12:15.

Ártatlanság és tisztaság

„A szeretet nem gondol rosszat“ vagy „nem gondol a rosszra“, mint ahogyan ezt egy más fordítás mondja. Mily nagy különbség van itt azoknál, akik nem ismerik a szeretetet! „Az elfordult szívű ember nem nyerhet jót.“ (Péld. 17:20) Rosszat gondolni, vagy rosszat beszélni másokról, az önbecsülésnek az elvesztését, nemkülömben a mások iránti tisztelet, sőt majd lassan az isteni dolgok iránti tisztelet elvesztését hozza magával. De a test megszólal és ezt mondja: Azt hiszed, hogy olyan ostoba vagyok, hogy ennek a fivérnek vagy nővérnek a cselekedete mögött valami jó ok van, mikor én magasabb tudással előre láthatom, hogy ez nem úgy van? Mily nagy tévedés van ebben! Talán inkább így kellene kérdezned: Olyan ostoba legyek én, hogy elégtelen és mindenestre csak a körülményekből eredő bizonyítékok alapján gondoljak arra, hogy indokai bizonyára rosszak voltak?

Oly sok dolognak van első tekintetre rossz látszata, hogy egészen másoknak mutatkoznak, hogyha alaposan ismerjük meg őket, úgy, hogy egyszerű igazságnál — hogy ne mondjuk szeretetnél — fogva, illő, hogy óvakodjunk attól, hogy még gondolatban se ítélkezzünk felettük kedvezőtlenül, míg pontosan nem ismerjük a tényeket és azok indokait. Sokszor vádolnak bennünket olyan dolgokért, amelyeket a legnemesebb okokból és a legtisztább indokokból követünk el. Miért nem vesszük tehát figyelembe azt a tapasztalatot másokkal szemben, hogy azt mondjuk magunknak: Vajjon nincs-e fivérünk- vagy nővérünknek egy magyarázata viselkedésére nézve, melynek ismerete kielégítene, ha annak tudatában volnánk; vagy valami felvilágosítást adhatna, amely előttem belátszonyítaná, hogy legalább tiszta indító okok vezették.

Őszinteség és igazi szeretet

A szeretet „nem örül a hamisságnak, de örül az igazságnak.“ Itt van megmutatva a szeretet kapcsolatban az igazságossággal. Az őszinteség minden valaminek való jellemnek is az alapja. És bármennyire szeret valaki, de ha az a szeretet nem az igazság és az igazságosságon épül fel, nem bírhat érvénnyel. Amilyen mértékben örülünk Isten és az apostolok által megállapított és a korintusbeliekhez szóló levelezen fejezetében oly élénken festett igazságelveknek és tanításoknak, olyan mértékben alakulunk át élménk megújodása folytán, azáltal, hogy érintkezésbe hozzuk ezeket az igazság lelkesítő mozgató erejével.

„Mert mindaz, ami a világban van, a test kívánsága és a szemek kívánsága és az élet kérkedése, nem a Atyától van, hanem a világtól. És a világ elmúlik annak kívánsága is, de aki az Isten akaratát cselekszt megmarad örökké.“ — 1 János 2:16, 17.

(Vége).

MI LESZ VELÜNK

Mi lesz velünk, ha végre célhoz érünk,
Még egy utolsó harcot harcolunk,
Az idegenből aztán haza térünk,
Az üdvnek városába vonulunk!
Ha lábainkról a port letöröljük,
Megmossa izzadt arcunkat a nap;
A Völgeényt meglátjuk és üdvözljük,
Ki biztatott a vándorlás alatt?

Mi lesz velünk, ha majdan mindenünnen
Örök fényt áraszt ránk sugár-özönt
És — óh mily üdv! — először életünkben
Szabad, büntelen tisztaság köszönt;
Ha nem lesz lelkünknek szeplőpecsétje,
Elhagy a bűn, mely pályánk üldöző,
S míg ég' polgári, Isten háza népe
Belépünk Isten fiai közé?

Mi lesz velünk, ha majd a földre nézünk
A völgy kódébe, lábaink alatt,
És látva annyi régi tévedésünk,
Mi ellen fegyvert ég irgalma ad,

Megérezzük felségét a királynak,
A béke üdve hódolatra kelt,
Mig szeretetünk virágai szállnak
Ahhoz, ki felségébe fölemelt?

Mi lesz velünk, ha égi magasságba,
Az örök hatalomba olvadunk,
Lét áramat ömlesztve a világba,
Aldást szövő erőket mozzatunk;
Az ifju emberiség nem vénül meg,
A meglevőt nem éri elmulás,
El nem borul szem, szívek ki nem hülnek,
Gond, fájdalom, halál több sirt nem ás?

Mi lesz velünk? Amit szem sohse látott,
Fül nem hallott és szív nem érzett,
Az lesz velünk, az fog majd várni ránk ott.
Az utunk az ígétet honig vezet!
Előre hát, szűk uton összefogva,
Méltó azért izzadni, küzdeni,
Mit Isten ád az örök állapotba,
Oly üdv, hogy meg sem tudjuk érteni!

A DOHÁNY KORLÁTLAN RÁKFENE

Vannak dolgok, melyek az emberiség rákfenejének tekinthetők, melyek befolyása és határa azonban bizonyos fokig korlátozva van. Az alkohol rákfeneje az alkoholelles mozgalom és egyes államok törvényhozása által korlátok közé szorult vagy enyhült. A szerencsejáték és párbaj és az iparszerű prostitúció sok országban tilos. De a dohány rákfenejének teljesen szabad az útja és minden korláttól mentes. Tekintet nélkül és lelkiismereti furdalás nélkül és anélkül, hogy az emberiség üdvére gondolnának, virágzik a dohányüzlet, gyarapodik és egyre mélyen nyul bele az emberi érdekekbe és szokásokba és jelentékeny része a világ iparának.

Ahol az ember körülnéz, mindenütt látja a dohány, cigaretta, szivar, pipadohány stb. dícséretét. Sokfélék és számtalanok a nevek és a reklámképek, melyekkel a dohányt dícsérik.

Falakon, kirakatokban, falragaszoszlopokon, az újságokban, folyóiratokban, naptárakban mindenütt bizonyítékát látjuk a dohányüzlet szaporodásának. Nyilvános előadáson, gyülekezetben, a vasuti kocsiban, a villamoson, női társaságban, de még a temetőben is a dohány jut az ember eszébe.

A fiatal embereknek általános szokásává fajult, hogy fiatal hölgyek társaságában dohányozzának. Egyáltalán nem feltűnő, ha egy fiatal ember női társaságban vagy nem dohányzó szakaszban egy szivarra vagy cigarettára gyújt rá, anélkül, hogy megkérdezné, hogy a dohányfüst kelleme-e a többi jelenlevőnek. A dohányzás egyenes következménye az udvariasság megsemmisítése, mert ha valaki hosszabb ideig átengedte magát a dohányélvezetnek, úgy nem gondol többé neveletlenségre, amely abban áll, hogy más emberek arcába fujja a füstöt. És így tovább. Azután nők társaságában is dohányzik, anélkül, hogy engedelmet kérne. Rabszolgájává lesz a dohánynak. Megmérgezi a levegőt, melyet magába szív. A vasuti szakaszban kiméletlenül megmérgezi utitársai levegőjét. Megmérgezi a családját; még az a levegő is, melyet saját kicsi gyermekei beszívnek is, dohánynyal van megmérgezve.

A dohány élvezete eltompítja az ember erkölcsi érzékét úgy, hogy anélkül, hogy csak gondolna arra, a levegőt, amelyet mások beszívnek, egyszerűen megmérgezi. Lelkiismereti furdalás nélkül feledkezik meg a felebaráti szeretet arany szabályáról, melyet lábbal tapos ok-talan állat módjára. Így hát nem esoda, hogy egy ember saját magát is megmérgezi, míg idegeit tönkre nem tette és egészségét alá nem ásta, míg szívbajt vagy más komoly bajt nem szerzett magának, melyet igen gyakran gyermekeire mint testi gyengeségeinek örökösire szellemi és morális fogyatékosságaival visz át.

Mily óriási a dohányrabszolgák száma a világon! Többen felismerik a dohány ártalmas

voltát, de azért csak élvezik tovább is. Egy intelligens embertől hallottuk, hogy nagy hálával tartozna a mindenható Istennek, hogyha nem látna többé dohányt. De ez az ember még ma is dohányzik és valószínűleg élete végéig fog dohányozni.

Mily pénzpocsékolás a dohányzás! Mennyi pénzt füstöl el egynémely családapa! Ez a pénz az elpocsékolásnál is rosszabb célra fordított, mert a saját és mások kárára költik el. Hogy a dohányzás rákfeneje az utóbbi 10 évben hatalmasan megnövekedett, az kétségtelen.

Nemesak a férfiak, hanem a leányok és asszonyok is egyre többen hódolnak a cigarettázás szenvedélyének.

Egyik legujabb iparág, hogy mindenütt csinos cigarettatárcákat és cigarettadobozokat gyártanak nők részére. Nem régen bejárta a napisajtót a hír, hogy egy menyasszony borzasztó tüzhaltált halt, míg a vőlegény és a vendégek a templomban várakoztak rá. Olyan szenvedélyes dohányos volt, hogy nem tudta kibírni, és az esküvő előtt még gyorsan egy cigarettát akart elszívni. A menyasszonyi fátyol tüzet fogott és a szegény leánynak élete legboldogabb napja a borzalom napjává lett tragikus véggel.

Eppen azokban az országokban, ahol a szociális nyomor a legnagyobb, ma a legszenvedélyesebben dohányoznak. Mi volna például, hogyha a német nép összeszedhetné magát és a legnagyobb nyomor napjaiban végezze ezzel a nyavalyával? Mily óriási összegeket lehetne évente megtakarítani, amelyek a nép jobb élelmezésére volnának fordíthatók.

Vajjon tud-e egyáltalán egy keresztyén ember az általános nyomor e napjaiban és a jelen mérhetetlen szenvedései közepette ilyen tékozlásért felelni? A dohányélvezet és az egész dohányüzlet egy rákfene és semmi más mint egy rákfene.

Minél jobban fejlődött ki és szerveződött meg a dohányipar, annál nagyobb hatalomra tett szert. Egyes országokban dohányegyedáruságok vannak. A sajtó segítő kezét nyújt és a szószéken elhallgatják, mert a legtöbb „lelkész” maga is dohányos ember. Vajjon a sajtó, amely a dohányszervezőknek áldoz, méltó-e arra, hogy másoknak megtartóztatást és önuralmat prédikáljon? Vajjon dohányzott-e Jézus? Illő dolog-e, hogy az ő követői dohányozzanak?

Alacsony élvezet az, amit érezünk, amikor saját vágyainknak hódolunk. Egy nemes ember legnagyobb szerencsáját élvezzük, hogyha másokkal szemben oly nagyszívűek, oly kiméletesek és érzékenyek vagyunk, mint önmagunkkal szemben.

„A Z I D Ő K J E L E”

Kézírásos táviratok — A legújabb praktikus találmány

Az író-telefon

Párisban „Telautograf“-nak megint nagy figyelmet szentelnek mióta megtudták, hogy ez az „írótelefon“ a londoni főpostán már a nyilvános használatnak lett átadva. Nemesak Londonban, hanem New-Yorkban is meg van már a Telautograf több nyilvános épületben. Ezzel a kis készülékkel irottakat közvetlenül címzetthez lehet intézni. Abban a pillanatban, melyben a feladó keze ír, a címzettnél egy mechanikus készülék a feladó kezeirását visszaadja. Az „író telefont“ az a nagy előnye, hogy sokkal diszkrétebb mint a mai telefon és hogy irott, hozzá még kézzel írott bizonyíték marad arról, amit a feladó továbbítani akar. Ezen aránylag egyszerű, de rendkívül fontos találmányt már sok nagy cég vezettette be.

Mily nagy szolgálatot lehet ettől elvárni, ha meggondoljuk, hogy a jövőben lehetséges lesz egy távirat írásának vagy aláírásának vonásait vizsgálni és idegen írásjeleket mint pld. a kínai betűket is lehet majd továbbítani, ami a Morse féle távirónál lehetetlen.

A legközelebbi lépés az Eduar Belin féle kísérleteknél a kézírásnak drótnélküli továbbítása. A feltaláló Páris New-York között már igen szép eredményt ért el.

A közönséges írás továbbítása tekintetében az új rendszer a mostani szikratávirónak a tökéletesbbitését jelenti.

Már ismert tény, hogy a léghő villamos mellékáramokkal van telve, amelyek viharok alkalmával az egyes szikratáviró állomások által leadott táviratokat megzavarni képesek. Az eddig használatos Morse rendszer, pontokból és vonásokból áll és a legcsekélyebb megrázkódtatás az írást olvashatatlanná tette. Nagyon természetes, hogy jellegzetes vonásaikkal visszaadott betűk megszakítások és zavarok által sohasem torzíthatók el annyira, hogy felismerhetetlenné váljanak.

A nehézség szerencsés leküzdése, amely abban áll, hogy a leadó és felvevő készülékek hengermozgásait szinkronizálja, az az hogy egyidejűleg jöjjenek mozgásba, Belin-nek a „Krypto“ — egy másik általa feltalált készülék segítségével — lehetővé tette a kapcsolatot a drótnélküli távirásra nézve helyreállítani. Ez a készülék előbb egy külön mozdulatot enged meg a leadó állomás készülékének, és a leadott

szöveget egy henger is felveheti, amely szintén ilyen hasonló különmozdulatot tesz. Ebben rejlik a drótnélküli távirásnak a kulcsa.

A végén aztán van a leleményes feltalálónak egy újszerű kapcsolókészüléke a Teletyp: egy nyomdai szedőgép (Linotype) billentyűivel köthető össze. Ugyanakkor, mikor a gép a betűket szedi és önti, egy papírszalagra veti rá a betűket. Abban a pillanatban, amint egy újságcikk elkészül, nyomban már szét is osztható. A papírszalagok másodpercenként két métert fordulnak. Egy összeillő (rezgő tükör) lehetővé teszi egy a fény iránt érzékeny lemezre, vetíteni és ilyen módon percenként 5000 szó lesz továbbítható.

Mily határtalan lehetőségekről és mily esodálatos könnyítésekről gondoskodott a mindenható Teremtő az aranykorszak részére.

„És nagyobb lesz a tudás“.

Amerikai négerek sajtója

Az Egyesült Államokban ma kerek 5000 újság és folyóirat jelenik meg, melyeket írnek és amelyek négerek részére készülnek. Indianapolisban öt néger újság jelenik meg. Csikágóban 15. Csak Philadelphia 134.000 négere 12 folyóirat között válogathat. E lapok közül többnek állítólag nemesak Dél ameríkában, hanem Afrika és Európában is vannak előfizetői s lapjukat saját nyomdáikban állítják elő.

Az olasz miniszterelnök felesége az idők jeleiről

Keleti Ujság, 1923. aug. 2. Levantóba érkezett Mussolini felesége gyermekeivel nyaralni. Mussolini feleségét nagy tömeg várta s az örvendő nép elsodálkozott, mikor a miniszterelnök felesége egyszerű ruhában, egy másodosztályú kocsiából szállott ki. A vasuti vezérigazgató sápadtan és megijedten mentegette magát, hogy az udvari-disztagon a rendes vágányon várta a nagyasszonyt. Mire Mussolini felesége komolyan a vasuti felügyelőhöz fordult s a következőket mondotta: „Azért utazom most második osztályon, hogy meg ne szokjam a szalonvonat kényelmét s az elsőosztályú előkelőséget. Mert ki tudja, később nem kell-e ismét másodosztályon utaznom, sőt talán harmadikon is! Tudja Vezérigazgató úr, Önt semmi mulasztás nem terheli. Én jól tudom, hogy a politikusok utja nagyon sikamlós!“ Ime milyen böles asszony Mussolininé, az idők jeleiből tud helyesen következtetni.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK

KÉRDÉS:

Most annyit beszélnek Palesztina helyreállításáról és a zsidó Palesztinában való összegyűjtéséről. Mit gondol Ön?

FELELET:

Jobban jellemző dolog, hogy az utóbbi években Palesztinában nagy változás következett be az eddigi viszonyok képest. Az ország, amely eddig teljesen pusztán, elhagyott és látszólag minden haladástól teljesen elzárt volt, egyszerre márcól-holnapra, mintegy csudaországgá lett. A legmodernebb vívmányai vonulnak be az eddigi minták alatt nyugodt országba. Villamosság, a vízierők kihasználása nagy gyárvállalatok alapítása, iskolák építése, közúti utak, automobil-utak, útépités valóban azt mutatják, hogy ez az ország ezen ország feltámadásának a hajnala. Aki nem volt szemtanú ahhoz, hogy a Biblia tanúságait komolyan vegye, meg kell látnia, hogy amit a béke nagy Tanítója és a béke 1800 év előtt mondott, hogy mi fog a korszak vége bekövetkezni, az most egyszerre beteljesedik. Képből látjuk Izrael népéről, mint egy fügefáról, mikor ezt mondta: kintestek meg a fügefát és minden fákat. Mikor immár hajnal és ezt látjátok, ti magatoktól tudjátok, hogy már közel van a nyár." (Lukács evangéliuma 21:29, 30) E mondat értelmében úgy kell érteni, hogy amikor Izrael népének feltámadása Palesztinában megkezdődik — a fügefának új bogyóit hozza — úgy bizonyítéka az annak, hogy közel a nyár, amikor a föld többi nemzetei az újonnan előtörtént élet zöld leveleit fogják megteremni. Csodálatos és felelet meg kell adni ebben az esetben is ama tiszteletreméltó könyv, amely megtalálja a maga igazolását; minden emberi, filozófiai, politikai előrelátás és államférfiai bölcsesség dacára, amelyek óta hangoztatta, hogy Izrael népe egyszer ismét Palesztinában fog összegyűlni és ma, amikor az idők minden jele arra mutat, hogy egy korszakváltozás és ezzel együtt a hajnal érkezett el, látjuk a szavak beteljesedését. A kérdés az, hogy válaszoljunk, hogy bizonyosak vagyunk benne, hogy az Irás ezen kijelentései egészen be fognak teljesedni. A kérdés az, hogy igazolást közöljünk a *Frankfurter Zeitung* 375. számában megjelent cikknek a kivonatát: *gazdasági helyzet Palesztinában*. Jaffából írják nekünk: "Az érdeklődés Palesztina fejlődésére nézve legfontosabb kérdések közül első helyen áll a Ruthenberg mérnök által felkeltett és az angol és palesztinai kormány által engedélyezett Palesztinának villamos erővel való ellátására. Az első lépésként ismertté vált „Szerződés engedély megadásáról a Jordán, Jarmuk és mellékfolyóik vízi erejének kihasználására, villamos energia előállítására és hasznosítására”, melynek alapítására 1 millió font sterling alaptőkével betéti társaság alakult. Legalább 200.000 font befizetése után Palesztina kormányzója megadja a társaságnak az engedélyt a vízierők kihasználására, valamint a szükséges épületek felállítására. Addig semmi olyan engedélyezés nem foglalhat helyet, amely ezzel a Ruthenberg-féle koncesszióval versenyezhetne. Az engedélyezés tartama 70 év. A társaságot a villamosság előállítására mellett a vizek elosztásának a joga is megilleti. Az épületek részére szükséges telkek kisajátíthatók. Az egész mű 5 éven belül fejeződő be. Az áram díja és az osztalék a kormányzó által felállítandó korlátozásoknak van alávetve. E egyszerű terv kivihetősége attól függ, hogy Ruthenberg mérnöknek sikerülni fog-e a rendelkezésre álló rövid idő alatt a szükséges tőkét összehoznia. Az eddig ez irányban tett lépések kedvező eredménnyel kecsegtetnek. Palesztinának villamossal való ellátására szükséges kisebb építkezések már megkezdődtek és a Haifa mellett tervezett nagy építkezéshez is megérkezett már az első gépszállítmány. Még nagyobb fontosságú az *építőipar fejlődése*. Az utóbbi években Jaffában több száz új ház épült fel. Az utóbbi hónapokban, a többi városokban, Jeruzsálemben és Tiberiásban is nagy lendülettel vett az építkezési tevékenység. Tiberiástól északnyugatra egy dombon 250 házat fognak építeni, amelyekből 60 már el is készült. Junius és Julius hónapokban csak magában Jeruzsálemben 84 építkezés indult meg. Az utóbbi években megindult útépités és útjavítás erősen kifejeztette Palesztinában az automobil-forgalmat. Nemcsak Jeruzsálemben, Jaffában és környékén, hanem Galleában is élénk automobil-forgalom van. Tiberiás—Haifa, via Nazaret és Tiberiás—Semach között rendszeres autójárat van. Az országnak talán legnagyobb vállalkozása a Jaffa mellett téglagyár, amely több hónap óta van üzemben és rengeteg téglát szolgáltat a mindenütt megindult építkezések részére. Ez egy legmodernebb gépekkel felszerelt vállalkozás, mely az ország fejlődése szempontjából a legnagyobb fontosságú. Mivel Palesztinának az angolok által való megszállása óta több, mint 26000 zsidó vándorolt be az országba, a zsidó munka Palesztina gazdasági életének jelentékeny tényezőjévé lett. Hogy az ország, különösen pedig Tel Aviv ipara mennyire fejlődik, bizonyítja a palesztinai kormányzó, Sir Herbert Samuel egy beszéde, aki néhány hét előtt azt mondta, hogy Tel Avivra már rá sem lehet ismerni, annyira megváltozott az utolsó két évben."

... NEVEZETESEBB NAPI ESEMÉNYEK RÖVID KRONIKÁJA ...

szem van a török békeszerződés szövege. Az ellentéteket elsimítani a békeszerződés szövegét véglegesen megítálni. A megegyezés éjszakái nyúl teljes ülésen jött egy a szövetségesek, mint a törökök, ünneplés felsőben fejezték ki örömeiket, hogy sikerült az egyezséget közzé tenni a békét a Keleten helyreállítani. A tengerre vonatkozó szerződés aláírásához, meghívták Orosz képviselőit is. Az aláírás hír szerint folyó hó 24-ikén megkötötték.

Előadták a cukorbetegség gyógyyszerét. A külföldi orvosi szak- egy új módszer felfedezését üdvözlük a legnagyobb el- és hangján. Az emberiség egyik legpusztítóbb kórság- a cukorbetegségnek gyógyyszerét találta fel két fiatal ame- orvos. A találmány olyan forradalmat keltett világszerte, a nagy napilapok is hasáshoz cikkeket mellátják a fel- stét, amelyet a legutóbbi készített legkorszerűsége ese- nek jelentenek be. A világ összes klinikáin mind az új hatásának titkával kísérleteznek. Egészen természetes, a kolozsvári klinika belgyógyászati osztálya is a legéle- érdeklődéssel fordult az új felfedezés felé, amely a leg- sikeresen kecségetően veszi fel a súlyos betegséggel. Az emberiségnek nagyrésze szenved a cukorbeteg- és így az is érthető, hogy a cukorbetegben szenvedők

valósággal megrohanták érdeklődésükkel a klinikát, ahol sa- ját magukat kínálták fel a tudományos kísérletek végrehaj- tására.

Nemzetközi munkáskongresszus a Ruhr-megszállás ellen. Bécsből jelentik: A gyári munkás-szövetségek második nem- zetközi kongresszusa megnyit. A kongresszuson résztvesznek Belgium, Hollandia, Németország, Ausztria, Cseh-szlovákia, Dánia, Svédország, Norvégia, az amsterdami nemzetközi szak- szervezeti szövetség, a genfi nemzetközi munkaügyi hivatal. Az ülés elejét határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint helytelenítik a Ruhr-megszállást.

Hároméves esperantista szereplése a temesvári kongresszu- son. Tudósítónk jelenti: A temesvári esperanto-kongresszuson egy hároméves kisleány, Hügül Nusi ügyes, kis összeállított esperanto-beszédben üdvözölte a gyűlést. Akad család példa- képpen, ki ezt az emberi közösséget, testvériséget előmozdító, „ideális” nyelvet gyermekével tanultatja a modern nyelvek mellett. A kongresszuson Ilyanescu tábornok külön előadást tartott az „Esperantizmus és a Nacionalizmus” címen.

Igen üdvös dolog volna, ha itt Romániában, mint sok más államban, iskolákban kötelező tantárggyá emelnék. Hymódon nem volna szükség oly sok nyelv elsajátítására. Az emberiség közti testvéri jó viszonyt is nagyban elősegítené.

ALGYEIM ÉS URAIM! Ki volna Önök között olyan, aki ne szeretné a jólétet, boldogságot és az örök ifjúságot? Ki ne óhajtana megtudni, hogy mindezekhez milyen módon lehet hozzájutni? J. F. RUTHERFORD amerikai bíró „ISTEN HÁRFÁJA” című könyvében a józan ész és a Biblia alapján a fenti kérdésekre oly bölcse választ ad, hogy aki a könyvet áttanulmányozza, fokozódó vágyat fog érezni, hogy kutasson tovább az örökélet reménye után. **ESSÉK BESZEREZNI ÉS ÁTVIZSGÁLNI!** A 340 oldalra terjedő mű ára 40—Lel. **ELÉRTŐ AZ „E L E T” KÖNYVKIADÓVÁLLALATNÁL: CLUJ—KOLOZSVÁR STR. FILIPESCU (volt Szentlélek utca) No. 10.**

EURÓPA EGY ÚJ VALLÁST VÁR

IRTA: CLARE SHERIDAN

A LONDONI „DAILY HERALD“ CIMŰ NAPILAP 1923. JUNIUS 5-IKI SZÁMÁBAN.

MINÉL jobban figyeli meg az ember Európát távolról vagy közelről, annál több ellentmondást talál benne. Európa — a kelet és a nyugat — 1922 és 1923 évek Európája. Más dolog valamit megállapítani és más dolog azt megérteni. Valaki nem régen azt a tanácsot adta nekem: Ird meg az igazságot úgy, amint azt látod. Mi az igazság? Az igazság ma az, hogy Európa nevető, táncoló és magát elkábító népe — kétségbe van esve.

Keserőség vonult be az emberek szívébe — mélységes keserőség. Jókedv, szeretet, elnézés többé nem található. Csak keserű gyűlölet, szenvedélyes őrület, vagy zugolódó csüggedés. Nyugaton a népek saját fajtájuk ellen viselnek hadat, saját testvéreik ellen. Azt mondják, hogy ez a szabadság, a függetlenség, egy eszme kedvéért történik. A valóság pedig az, hogy egyik ki akarja irtani a másikat, mert gyűlölik egymást. Így van az Írországban. Nyugatról kelet felé az emberek véheznek, elkekeredettek, nyomorognak, éhtelenek, kétségbeesettek. A nemzeti büszkeség mélyen megalázva. Ez a nép arról a napról ábrándozik, amikor megboszuszulhatja magát, amint ismét fegyver lesz a kezében és ölhet és gyilkolhat. Ez Németország. Gyűlölnék, amint csak gyűlölni kell. Tovább keletre kezdődik a legmélységesebb szenvedések világa, melyet mintha Isten elhagyott volna, és amely maga is mintha feladta volna az Istent. Már régen szenved. Egy érzéketlen külvilág súlyosbbitja ennek a világnak a szenvedéseit. A nép türelmesen szenved. Sokat el tudnak szenvedni. De ábrándoznak egy n a napról és gyűlölnék. Ez Oroszország. Keleten a kaoszoknak még egy más világa él. Egy nép küzdött, hogy feltámadjon a hamvaiból. Szerencsétlenség folytán mentek tönkre. Kétségbeesetten küzdenek, kimerültek a háboruban, csak a gyűlölet tartja fenn őket. Ez Törökország. Közöttük él egy idegen nép példátlan nyomorban, aminőt a világ sohasem látott, amely halál-sápadtan menekül, anélkül hogy tudná, hon-

nan, hova. Szenvedései kimondhatatlanul mélységesek. Ez Örményország. Mindenütt nyugatról-keletre és kelet felől nyugat felé gyűlölik egymást a népek. A jelenben el akarják magukat kábítani, kételkedve tekintenek a jövőbe és borzalommal gondolnak a multra. Egy gyűlölet és félelemtől megőrült világot látunk. Minden reménytől megfosztva, bizonyosság csak a halál és csak kevesethisz Istenben és az emberekben.

Azonban a tanult emberek közül sokan, németek, oroszok egyaránt, akikkel itt találkoztam, filozofusok és pszichologusok azt mondták, hogy erős meggyőződésük, hogy Európa nem vergődhet ki a sötétségből, — kivéve egy új vallás hajnalpirja által. A gyűlölet szelleme, amely most szabadjára van hagyva, a keresztyénség szellemét ki akarja oltani, abban a hitben, hogy a világot egy Napoleon, vagy egy diktátor ebből kivetheti vagy a demokrácia újjá szervezheti, vagy pedig a szocializmus esetleg a bolsevizmus oldhatná meg a problémákat. Nem; az események túl hatalmasak, a célok túl magasak. *Tul vannak a határainkon és meghaladják erőnket.* Csak egy új gondolkodás mentheti meg a világot, egy új lelkiállapot, egy új vallásos megszállás, egy új vallásos lelkiismeret. Ha Oroszország vörös hadserege a kommunizmusról a nacionalizmusra tér át. Ha a nacionalizmus mindenütt kimerült, úgy a természetes fejlődés Európa megtört és agyoncsigázott népeit a nekik rendelt szellemi áramlat felé fogja elvezetni. (Eképpen ír „Daily Herald“.)

Mi is meg vagyunk győződve, hogy az emberiségnek teljes gondolkodásbeli átváltozáson kell keresztül mennie. Mindenki be kell, hogy lássa, hogy emberi értelem és emberi hatalom többé nem elegendő az egész világra kiterjedő nehézségek leküzdésére.

Vissza kell térni ahhoz, aki ősidők előtt olyan eszközökről és módokról és olyan kormányformáról gondoskodott, amely az egész emberiséget a legteljesebb mértékben kifogja elgítenni.

A JELEN SZOMORU TAPASZTALATAI,
MELYEKET A MINDENTUDÓ TEREMTŐ MEGENGED,
CSUPÁN CSAK ENNEK A NEVELÉSI CÉLNAK SZOLGÁLNAK

AZ „ARANYKORSZAK“

MEGMUTATJA AZ EGÉSZ VILÁGNAK AZ EGYETLEN IGAZ UTAT,
MELYEN HALADVA, AZ EMBERISÉG MEGTALÁLJA A BOLDOGSÁGOT.